

Дем'янчук Ю. Особливості прояву особистісної якості «щедрість» у молодших школярів: гендерний аспект/ Дем'янчук Ю., Добровольська А., Мощицька В. // Психологічні дослідження: наукові праці викладачів та студентів соціально-психологічного факультету. Випуск 10./ За ред. Л.П.Журавльової, І.С.Загурської, І.М.Тичини, О.М.Савиченко, Ю.Ю.Дем'янчук. - Житомир: Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2018. – С. 35-37.

ОСОБЛИВОСТІ ПРОЯВУ ОСОБИСТІСНОЇ ЯКОСТІ «ЩЕДРІСТЬ» У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ: ГЕНДЕРНИЙ АСПЕКТ

Юлія Дем'янчук

асистент кафедри теоретичної та
практичної психології

Анастасія Добровольська, Вікторія Мощицька

студентки 3 курсу
соціально – психологічного факультету

Дослідження прояву особистісних якостей є актуальним у наш час. Адже людини формуються різноманітні особистісні якості, прояв яких безпосередньо впливають на її життя, взаємодію з іншими людьми. Особливе місце серед особистісних якостей займає якість «щедрість». Чеснота, яка проявляється у готовності людини ділитися всім, не тільки тим, чого хочуть інші, а й тим, що їй самій необхідно.

Відомо, що молодший шкільний вік характеризується тим, що відбувається зміна провідної діяльності з ігрової на навчальну і до того ж дитина вступає в соціальну взаємодію з однолітками. Це період, коли вона починає усвідомлювати існування інших точок зору, відмінних від власної. Все це сприяє формуванню особистості та розвитку відповідних особистісних якостей. Значне місце в житті молодшого школяра займають моральні почуття, зокрема, почуття дружби, обов'язку, співчуття, обурення від відчуття несправедливості тощо [2].

У роботах О.Л.Музики питання формування особистісних якостей розглядається в контексті проблеми здібностей. В структурно-функціональній моделі розвитку здібностей поряд з діяльнісним компонентом, операційно-когнітивним та референтним дослідник виокремлює особистісно-ціннісний компонент. Автор наголошує на тому, що рефлексія особистісних якостей для розвитку здібностей має таке ж важливе значення, як і рефлексія умінь, дій і операцій та поцінування з боку референтних осіб [1].

35

Отже, метою нашого дослідження є вивчення рівня сформованості у молодших школярів якості «щедрості».

Ми припустили, що існують гендерні відмінності у рівні сформованості якості «щедрість» у молодших школярів, а саме: дівчатка сприймають себе "більш щедрими" у порівнянні з хлопчиками.

Для дослідження особливостей прояву якості «щедрість» у молодших школярів було обрано методику вивчення динаміки здібностей (МВДЗ) О.Л.Музики, адаптовану до молодшого шкільного віку І.С.Загурською, Н.О. Никончук.

Вибірку дослідження склали 40 учнів молодшого шкільного віку, серед яких 23 дівчинки та 17 хлопчиків.

Відповідно до отриманих результатів було виявлено, що дівчата та хлопці визначають як позитивні так і негативні якості особистості. Зокрема, серед позитивних якостей молодші школярі виділили такі як: «добрий», «розумний», «працьовитий», «щедрий», «чесний». Серед негативних якостей школярів зазначають такі якості як: «злий», «жадібний» та «безвідповідальний».

В своєму оточенні молодші школярі визначають найбільш референтних осіб, у яких представлена якість «щедрість» - це батьки, друзі, однокласники. Отже, можна припустити, що оцінки саме цих осіб будуть впливати на самооцінку молодшими школярами рівня розвитку у них певної особистісної якості.

На етапі самооцінки рівня розвитку особистісної якості «щедрість» молодшими школярами були визначені такі результати (див. Рис.1).

Рис.1 Гендерні відмінності в оцінці молодшими школярами розвитку у них якості "щедрості"

Розглядаючи отримані результати, можна побачити, що дівчата молодшого шкільного віку всередньому по 10-ти бальній шкалі оцінили рівень розвитку в них якості «щедрості» на 6 балів. Якщо поглянути на результати хлопців, то можна побачити, що середня оцінка розвитку у них якості «щедрості» становить 4 бали з 10 можливих. Отже, можна побачити, що дівчата умовно ставлять себе на "вищі" позначки ніж

хлопці. Тому можна стверджувати, що гіпотеза нашого дослідження підтвердилась.

Список використаних джерел

1. Здібності, творчість, обдарованість : теорія, методика, результати досліджень / За ред. В.О. Моляко, О.Л. Музики. – Житомир: Вид-во Рута, 2006. – 320 с.
2. Музика О.Л. Розвиток здібностей молодших школярів засобами усної народної творчості: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Олександр Музика, Наталія Никончук. – Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2016. – 200 с.
3. Мухина В. С. Возрастная психология. Феноменология развития / В. С. Мухина. - М., 2007. - 640 с.